

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A - CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
SENTINȚA CIVILĂ NR. 2816
Ședința publică de la 26 septembrie 2013
Curtea constituită din:
PREȘEDINTE - MIRELA DANCIU
GREFIER - ELENA SĂFTESCU

Pe rol se află soluționarea acțiunii în contencios administrativ promovată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul DINCĂ NICOLAE DANIEL, având ca obiect *constatarea calității de lucrător/colaborator al Securității*.

Dezbaterile în cauză au avut loc în ședința publică din 12 septembrie 2013, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, în temeiul art. 396 C.pr.civ. a amânat pronunțarea succesiv la data de 19 septembrie 2013 și la data de 26 septembrie 2013, când în aceeași compunere a pronunțat următoarele:

CURTEA,

Deliberând asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal sub numărul 2527/2/2013 la data de 03.04.2013, reclamantul Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității a chemat în judecată pe pârâtul Dincă Nicolae Daniel, solicitând să se constate calitatea de lucrător al Securității a pârâtului.

În motivarea cererii, reclamantul a arată, în esență, că prin cererea nr. P 4798/11/10.05.2012, adresată C.N.S.A.S. de [REDACTAT] s-a solicitat verificarea sub aspectul calității de lucrător al Securității pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului fond informativ nr. 1263849.

În cauză sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 lit. a) din OUG nr. 24/2008, pârâtul având calitatea de ofițer în cadrul Inspectoratului Județean Timiș, Serviciul II în anul 1988, iar în această calitate a inițiat verificarea informativă a unei persoane semnalată pentru „intenții de evaziune”. Potrivit celor consemnate de către pârât în Raportul cu propuneri de luare în M.V.I. (mapă de verificare informativă), măsura urmărea „verificarea documentarea informației inițiale și întreprinderea unor măsuri preventive de securitate”, context în care pârâtul a derulat o serie de măsuri, respectiv avertizarea obiectivului la data de 10.02.1988, iar ulterior avertizării pârâtul a procedat la dirijarea surselor „GICĂ” și „POPESCU” pentru a afla date și informații despre urmărit.

De asemenea, s-a arătat că încălcarea dreptului la viață privată s-a produs în momentul în care Securitatea, cu sprijinul pârâtului, a pătruns în intimitatea persoanelor urmărite, fără acordul acestora și fără ca ei să afle că informații privitoare la intențiile, preocupările și viața lor de zi cu zi ajungeau să fie cunoscute, în amănunt, de către o autoritate represivă a fostului regim.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 1 alin. 7, art. 2 lit. a, art. 8 lit. a, art. 11 alin. 1 din OUG nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, art. 27 alin. 1 și 5, art. 35 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al CNSAS adoptat prin Hotărârea Colegiului CNSAS nr. 2/2008 și art. 194 C.pr.civ.

În dovedire, reclamantul a depus la dosar Nota de constatare DI/I/89/17.01.2013 întocmită de CNSAS și un set de înscrisuri, în copie.

Pârâtul, legal citat, a depus **întâmpinare** prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată. De asemenea, pârâtul a invocat excepția inadmisibilității acțiunii ca urmare a neîndeplinirii procedurii prealabile sesizării instanței de judecată constând în obținerea avizului scris și motivat în fapt și în drept de la Direcția Juridică, anterior dezbaterii de către Colegiu, a notei de constatare întocmită de Direcția Investigații.

Totodată, pârâtul a precizat că cererea de chemare în judecată cuprinde indicații eronate cu privire la identitatea persoanei care a săvârșit presupuse încălcări grave ale drepturilor omului și care a avut calitatea de ofițer al Securității, fiind menționat Dincă Nicolae Viorel. Așadar, pârâtul a apreciat că și documentarea greșită în privința identității sale este de natură de a impune respingerea cererii ca inadmisibilă întrucât cererea de constatare a calității de lucrător al securității nu a fost întocmită în mod legal.

Pe fondul cauzei, pârâtul a arătat că a fost angajat al Ministerului de Interne, Contrainformații Economice, Serviciul II, având în competență obiectivele din domeniul transporturilor auto, inclusiv transporturilor ce se efectuau în zona de vest a graniței de stat a României.

Documentele depuse de reclamant reprezintă o mapă de verificare (M.V.), nu este un dosar de urmărire informativă (D.U.I.) și nici dosar de urmărire penală, pârâtul menționând că nu i-a aparținut inițiativa acțiunilor referitoare la domnul [redacted] iar activitatea desfășurată nu a reprezentat urmărire informativă.

Întrucât trecerea frauduloasă a frontierei constituia o problemă majoră a statului român, a fost emis de Ministrul de Interne Ordinul nr. D/00129 din 15 martie 1980 privind activitatea de prevenire, descoperire și neutralizare a acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei de stat a Republicii Socialiste România sau de rămânere ilegală în străinătate prin care se prevedea obligativitatea Ministerului de Interne de a coopera cu celelalte instituții ale statului în vederea prevenirii descoperirii și neutralizării acțiunilor de trecere frauduloasă a frontierei de stat.

În baza acestui ordin, i-a fost dată ca sarcină verificarea informației primite de la U.M. 02840 Timișoara (unitate de grăniceri a Ministerului Apărării Naționale) precum că asupra domnului [redacted] exista suspiciunea de trecere ilegală a frontierei, iar mapa de verificare s-a întocmit pentru verificarea informației inițiale și luarea unor măsuri preventive de siguranță.

De asemenea, s-a impus cunoașterea modului în care acesta își îndeplinea sarcinile de serviciu având în vedere că efectua împreună cu colegii săi transport în zona de graniță.

Pârâtul a arătat că cele două persoane care au fost audiate au confirmat intenția domnului [redacted] de a părăsi ilegal țara, precum și faptul că întrebările adresate nu vizau viața intimă a acestui domn, convingerile sale religioase sau crezurile sale politice. S-a mai precizat că nici domnul [redacted] și nici familia acestuia nu au fost urmărite, nu le-a fost interceptată corespondența sau convorbirile telefonice, nu le-a fost percheziționat domiciliul.

Pârâtul a menționat că la data de 22.11.1988 a raportat superiorilor săi că persoana referitor la care existaseră suspiciuni privind intenția de trecere frauduloasă a graniței nu are nicio intenție de a săvârși această infracțiune, este căsătorit, a primit locuință de la întreprindere și este mulțumit de situația sa actuală, drept pentru care a propus închiderea mapei de verificare, propunere cu care superiorul său ierarhic a fost de acord.

Totodată, pârâtul a precizat că în tot timpul cât s-a preocupat de verificarea informației inițiale a avut un comportament corect, informațiile solicitate sau primite s-au referit strict la prevenirea săvârșirii infracțiunii de trecere frauduloasă a frontierei, nu a încercat să identifice dacă persoana avea ceva împotriva regimului comunist, dacă i-ar fi plăcut un alt regim sau dacă aparținea vreunor culte religioase.

Discuția avută cu acesta, denumită avertizare, este un mod corect de a preveni săvârșirea unor infracțiuni față de urmărirea persoanei pentru a fi prinsă în flagrant (sau chiar instigarea la comiterea infracțiunii, instigare realizată de persoane infiltrate) procedeu practicat în unele cazuri.

Nu în ultimul rând, pârâtul a menționat că nu există prevederi legale care să instituie, referitor la procedura denumită avertizarea obiectivului, prezumția umilinței și constrângerii,

precum și faptul că discuția a avut loc cu aprobarea direcției de cercetări penale, a fost condusă de către superiorul ierarhic, șeful serviciului, domnului [REDACTAT] i s-a vorbit respectuos, fără a fi de față organele de partid, i s-a adus acestuia la cunoștință că există informația că dorește să părăsească ilegal țara, iar acesta, fără să fie constrâns, a recunoscut că este adevărat și că a spus aceste lucruri când era nervos din cauza unor probleme personale și de serviciu.

În plus, s-a arătat că nu au fost folosiți nici informatori, nici colaboratori, „Gică” și „Popescu” fiind simpli angajați ai întreprinderii, că pârâtul nu a obținut informații cu privire la anturaj, la preocupările persoanei verificate sau privind viața de zi cu zi a acestuia.

Or, obținerea acestor informații nu constituie o violare a dreptului la viață privată, acestea erau aspecte de notorietate printre toți colegii săi, iar faptul de a fi punctual sau nu la serviciu nu ține de viața privată, ci de relațiile contractuale de muncă. Eventualele discuții purtate de acesta în anturaj interesau numai sub aspectul existenței sau nu a unor acte pregătitoare ale infracțiunii de trecere frauduloasă a frontierei.

Pârâtul a mai arătat că atât Codul civil, cât și Convenția Europeană a drepturilor omului recunosc ingerințele în dreptul la viață privată atunci când urmăresc un scop legitim și dacă sunt respectate exigențele de proporționalitate cu scopul urmărit. Astfel, chiar dacă instanța, în baza probelor aflate la dosar, va constata că a existat o ingerință din sa în dreptul la viață privată a domnului [REDACTAT] pârâtul a considerat că această ingerință a urmărit un scop legitim, respectiv prevenirea faptelor penale (trecerea frauduloasă a frontierei era și este incriminată ca infracțiune de legea penală) și a fost minimă și proporțională cu scopul urmărit: s-a dorit cunoașterea intențiilor persoanei și prevenirea săvârșirii infracțiunii.

În drept, au fost invocate dispozițiile C.pr.civ., OUG nr. 24/2008 și Hotărârea nr. 2/2008.

În dovedire, pârâtul a depus la dosar un set de înscrisuri, în copie.

Instanța a încuviințat și administrat pentru părți proba cu înscrisuri, apreciind-o ca fiind concludentă, pertinentă și utilă soluționării cauzei.

Excepția inadmisibilității acțiunii invocată de pârât prin întâmpinare a fost soluționată de instanță la termenul din data de , în sensul respingerii, motivele avute în vedere fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea apreciază acțiunea ca fiind întemeiată urmând a fi admisă ca atare, pentru următoarele considerente:

Mai întâi, Curtea consideră necesar a efectua câteva aprecieri cu caracter general, de natură să evidențieze rațiunea adoptării legislației privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, precum și consecințele hotărârilor judecătorești pronunțate în urma parcurgerii procedurilor prevăzute de O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008.

În acest sens, trebuie observat că în preambulul O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări, se relevă că „în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale”.

Din analiza preambulului și a prevederilor OUG nr. 24/2008, rezultă fără echivoc, că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care în prezent, candidează pentru sau, după caz, ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situația de a fi garanții Constituției și ai democrației) sau dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

Sub aspectul care interesează în cauză, OUG nr. 24/2008 urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarelor întocmite de Securitate, sau au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ, prin consemnarea publică - publicarea în Monitorul Oficial al României Partea a III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S., în temeiul art. 12 alin. 1 din ordonanță, a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art. 3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței investite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau, după caz, colaborator al Securității, nu este acela de a stabili vinovații, de a aplica pedepse și de a le individualiza, instanța nerealizând o justiție retributivă, ci de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului C.N.S.A.S. și eventual, a altor probe, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite prin jurisprudența C.E.D.O. ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Dispozițiile art. 2 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008 definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „*orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv de ofițer acoperit, în perioada 1945 - 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului*”.

Din cuprinsul acestei prevederi legale, rezultă că pentru a se putea reține calitatea invocată, trebuie îndeplinite următoarele condiții:

1. *Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989.*

În cauza de față, pârâtul a avut gradul de locotenent în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Timiș - Serviciul II în anul 1988, rezultând astfel îndeplinirea primei condiții.

2. *În calitatea menționată la punctul 1, persoana să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.*

Și această condiție este evident asigurată în cauză, prin acțiunile expuse pe larg în cererea de chemare în judecată.

Așa cum se poate observa, toate măsurile întreprinse sau încuviințate de către pârât au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare și la acea dată. Acțiunile întreprinse de pârât au presupus grave imixțiuni în viața privată a persoanei urmărite, care a formulat cererea de verificare înregistrată la CNSAS sub nr. P 4798/11/10.05.2012, respectiv domnul P.V. (f. 13).

Astfel, pârâtul a propus luarea în MVI (mapă de verificare informativă) a domnului P.V., acesta fiind semnalat cu intenții de evaziune (f. 15), precum și o serie de măsuri, respectiv documentarea intențiilor de evaziune în scopul întreprinderii unor măsuri preventive de securitate; luarea măsurii de avertizare pentru preocupări și intenții de plecare ilegală din țară; recrutarea unei persoane de sprijin din anturajul lui P.V. pentru a stabili modul cum își îndeplinește sarcinile de serviciu, anturajul său de la locul de muncă, discuțiile ce le poartă în cadrul lui și reacția acestuia după avertizare (f. 16). De asemenea, pârâtul a propus avertizarea persoanei verificate, având în vedere faptul că din cercetările făcute, respectiv declarațiile domnilor T.M. și S.R., a rezultat intenția lui P.V. de a trece ilegal frontiera de stat (f. 18). Totodată, pârâtul a dirijat sursa „Popescu” să urmărească în continuare comportarea, atitudinea de la locul de muncă a domnului P.V, anturajul de la locul de muncă și discuțiile ce le poartă în cadrul acestuia (f. 22).

Analiza documentelor depuse de reclamant în probațiune conduce la concluzia categorică a întrunirii ambelor condiții. Cu privire la prima condiție, instanța reține că pârâtul

nu contestată deținerea gradului de locotenent în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Timiș - Serviciul II în anul 1988, fiind dovedită deci calitatea specială cerută de lege, iar cu privire la cea de-a doua condiție se reține că măsurile dispuse au avut ca scop în esență de a depista poziția ostilă/atitudinea dușmănoasă a celui urmărit față de politica partidului și statului, vădind interesul pentru opiniile acestuia cu privire la intenția de a pleca din România.

Acest interes, pus în practică prin măsurile dispuse, coroborat cu urmările pe care le antrena împotriva celui vizat, probează un mecanism specific de supraveghere polițienească extrem de intrusiv în viața privată a celui urmărit și o grevare a dreptului la viață privată, a libertății de circulație, adică a acelor libertăți care conturează personalitatea unui om, care dau măsura demnității acestuia, grevare care - în raport de sistemul de valori al fiecăruia dintre cei vizați - poate echivala cu o suprimare efectivă a acestor libertăți.

Toate aceste acțiuni ale pârâtului vizând urmărirea îndeaproape a vieții unei persoane, dar și opiniile acesteia constituie activități prin care s-au suprimat/îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului, constituind acte de poliție politică în accepțiunea legii, adică vizează „instaurarea și menținerea puterii totalitar comuniste, precum și suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Apărățile formulate de către pârât în întâmpinare, referitoare la faptul că activitatea pe care a desfășurat-o a respectat prevederile regulamentelor militare și ordinele comandanților, nu sunt relevante în soluționarea cauzei, întrucât dispozițiile legale ce definesc noțiunea de lucrător al Securității nu stabilesc că au această calitate doar persoanele care nu au respectat normele care reglementau activitatea din cadrul Securității și al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate.

În consecință, constatând că situația de fapt expusă de reclamant în actul de sesizare al instanței este confirmată de înscrisuri prin care s-a dovedit că pârâtul, în calitate de ofițer al Securității, a desfășurat activități de natură a îngreui exercitarea unor drepturi și libertăți fundamentale, instanța apreciază ca fiind întemeiată acțiunea, urmând a o admite, iar pe cale de consecință va constata că pârâtul a avut calitatea de lucrător al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite cererea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **DINCĂ NICOLAE DANIEL**, cu domiciliul în Buzău, str. _____ județul Buzău.

Constată că pârâtul a avut calitatea de lucrător al Securității.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, azi, 26 septembrie 2013.

PREȘEDINTE,
Mirela Danciu

GREFIER,
Elena Săftescu